

Ajankohtaista ekumeniassa vuonna 2019

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on Luterilaisen maailmanliiton, Kirkkojen maailmanneuvoston ja Euroopan kirkkojen konferenssin perustajajäsen. Merkittävä osa kirkon kansainvälisestä ekumeenisesta toiminnasta toteutuu näiden järjestöjen puitteissa. Lisäksi kirkkomme osallistuu alueellisiin kirkkojen välisiin verkostoihin. Kotimaassa keskeinen ekumeeninen toimija on Suomen Ekumeeninen Neuvosto. Lisäksi kirkollamme on monia kahdenvälisiä suhteita eri kirkkoihin.

Kirkkojen maailmanneuvosto

Kansainvälisistä ekumeenisista järjestöistä kattavin on Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN). Se on perustettu vuonna 1948. Baasikseen eli jäsenyyserustansa mukaan KMN ”on niiden kirkkojen yhteys, jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Kristuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan ja jotka sen vuoksi pyrkivät yhdessä täyttämään yhteistä kutsumustaan yhden Jumalan, Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen kunniaksi.” KMN käsittää yli 110 maassa 350 ortodoksista, anglikaanista, luterilaista, reformoittua, metodistista, baptistista, yhdistynyttä ja yhdistyvää kirkkoa ja kristillistä yhteisöä, jotka edustavat yli 500 miljoonaa kristittyä eli vajaata 25 prosenttia kristityistä. Suurin osa kirkoista on nykyään ns. etelän kirkkoja. KMN:n yhteydessä toimii seitsemän alueellista ekumeenista organisaatiota sekä Bosseyn ekumeeninen instituutti, joka järjestää ekumeenista koulutusta ja kokemusten vaihtoa eri kirkkojen edustajille eri puolilta maailmaa.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on yksi KMN:n perustajajäsenistä ja edelleen yksi sen aktiivisimmista jäsenkirkoista. Noin seitsemän vuoden välein järjestettävä yleiskokous on järjestön pääkokoukseen. Yleiskokousten välillä päätösvaltaa käyttää 150-jäseninen keskuskomitea. KMN:n toimintaa ja taloutta ohjaa 20-jäseninen hallitus (eksekutiivikomitea). Piispa Simo Peura kirkostamme on sekä keskuskomitean että hallituksen jäsen. Suomesta keskuskomitean jäsen on lisäksi ortodoksikirkon edustajana TT Pekka Metso.

KMN:n kantavana teemana on ”pyhiinvaellus oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan”, joka alkoi Busanin yleiskokouksessa 2013 ja jatkuu seuraavaan vuonna 2021 pidettävään yleiskokoukseen. Teeman valinnalla ekumeeninen liike tahtoo sanoa, että kirkot ovat yhteisellä pyhiinvaellusmatkalla. Matkaa tehdessään ne kertovat hyvää sanomaa niin, että vanhurskaus kasvaa ja Jumalan rauha toteutuu maailmassa. Kaksoiskutsu on vastaus aikamme suureen tarpeeseen löytää hengellisyyden ja inhimillisyyden yhteys. Emme saa tyytyä väkivallan kierteeseen, vaan jollakin täytyy olla näky toisenlaisesta todellisuudesta.

Kirkkomme edustajana kirkkojen kansainvälisten asioiden komiteassa on dosentti Hanna Ojanen ja Suomen ortodoksisesta kirkosta opiskelija Maria Mountraki sekä lähetysten ja evankelioinnin komiteassa kirkostamme professori Mika Vähäkangas ja Suomen ortodoksisesta kirkosta TM Aino Nenola. Piispa Simo Peura on KMN:n pysyväiskomission (Permanent Committee on Consensus and Collaboration, PCCC) toinen puheenjohtaja. Komissio jatkaa ortodoksisen kirkon asemaa käsitelleen erityiskomission työtä. Sen tehtävä on kehittää ortodoksien ja protestanttisten kirkkojen yhteistyötä. Tiedon vaihtoa KMN:n eri tehtävissä toimivien välillä on tehostettu kokoamalla yhteen suomalaiset edustajat eri komissioista ja keskuskomiteasta. Kirkon lähetystyön keskuksen johtaja, dosentti TT, FT Risto Jukko toimii KMN:n Maailmanlähetysten ja evankelioimisen komission (CWME) johtajana.

KMN:n hallituksen rooli on sääntöuudistuksen myötä aiempaa vahvempi, koska keskuskomitea on siirtänyt sille tehtäviä. Vastaavasti hallitus on toiminnastaan aiempaa selkeämmin vastuussa keskuskomitealle. Hallitus kokoontui Genevessä toukokuussa ja marraskuussa. Toukokuun kokouksessa pääsihteeri Olav Fykse Tveit käsitteli raportissaan kulunutta 70-vuotisjuhlavuotta (2018), jota juhlittiin monin tavoin jäsenkirkkojen kanssa. Hän tarkasteli monipuolisesti myös seuraavan, vuonna 2021 järjestettävän yleiskokouksen teemaa "Kristuksen rakkaus vie maailmaa kohti sovintoa ja yhteyttä" (Christ's love moves the world to reconciliation and unity) sekä pyhiinvaelluksen kysymyksiä, rasmin vastustamista, kirkkojen sitoutumista lasten kysymyksiin sekä lähetystä ja evankeliointia. Hallitus hyväksyi seitsemän kannanottoa. Ne käsittelivät seuraavia teemoja: AIDS, maailman biodiversiteetin kriisiä ja vaadittavia rakenteellisia muutoksia, Länsi-Papuaa, kristillisten yhteisöjen vainoa Aasiassa, EAPPI:a, USA:n ja Iranin suhteiden eskalaatiota ja orjuuden 400-vuotismuistoa.

Marraskuun kokouksessa Pääsihteeri Tveit tarkasteli raportissaan "The One Human Family" inkarnaatiota (Joh. 1:3-4) ja sen merkitystä KMN:n työlle. KMN:n kutsumus on olla merkki siitä, kuinka Jumala luo yhden ihmisten perheen uudeksi. Ihmisten perheessä meidän tulee huolehtia toisistamme, erityisesti lapsien ja lapsenlasten tulevaisuudesta. KMN kiinnittää kirkkojen huomion ilmastomuutokseen ja inhimillisen elämän edellytyksiin maapallolla. Toiseksi Tveit kiinnitti huomion rasmin kasvuun eri puolilla maailmaa. Siihen KMN pyrkii vastaamaan analysoimalla ilmiön juurisyitä, vahvistamalla koulutusta ja vastustamalla rassistisia ilmiöitä. Kolmas tehtävä on dialogi toisten uskontojen ja katsomusten kanssa. Uskontodialogin käynnistämisestä tulee kuluneeksi 50 vuotta, mitä juhlistetaan julkaisemalla teos "Current Dialogue". Dialogia tarvitaan, koska uskontoa käytetään kasvamassa määrin konfliktien ja väkivallan perusteluna. Hallitus hyväksyi seitsemän kannanottoa seuraavista aiheista: lastenoikeuksien 30-vuotispäivä, valtiottomien ihmisten oikeudet, ilmastonmuutoksen hätätila, robottiaseet. Syyrian koillisalueiden tilanteen vaikeutuminen, Israelin asutustoiminta miehitetyn Palestiinan alueella ja Latinalaisen Amerikan tilanteen huonontuminen.

Hallituksen ja Geneven toimiston työskentelyä sävyttivät seuraavan yleiskokouksen valmistelut sekä meneillään oleva Green Village -hanke, jolla pyritään kehittämään Ekumeenisen keskuksen aluetta ja osaltaan myös vahvistamaan KMN:n taloutta.

Uuden pääsihteerin haku oli keväällä ja valintaa valmisteleva komitea kokoontui heinäkuussa Järvenpäässä arvioimaan hakemukset. Ansioituneimmat hakijat haastateltiin syksyllä ja pääsihteerin valinta oli tarkoitus tehdä keskuskomitean kokouksessa maaliskuussa 2020. Koska keskuskomitean kokous jouduttiin koronaepidemian vuoksi siirtämään myöhäisemmäksi, vt. pääsihteeriksi valittiin apulaispääsihteeri Ioan Sauca keskuskomitean kokoukseen saakka.

Pysyväiskomissio (PCCC) kokoontui huhtikuussa Libanonissa ja sitä isännöin Antiokian ortodoksinen patriarkka Johannes X. Eniten aikaa pysyväiskomissio käytti konsensus-menetelmän pohtimiseen. Komission yksi tehtävä on arvioida sitä, kuinka menetelmän toteutuu KMN:n kokouksissa. Komitealla oli käytettävissä kooste keskuskomitean jäsenten antamasta palautteesta. Se osoitti, että konsensus-menetelmän käytössä on paljon parannettavaa. Tämä koskee sekä menetelmän perustana olevan teologisen ajattelun, eetoksen, sisäistämistä että menetelmän käyttöön soveltamista. Menetelmä edellyttää niin puheenjohtajilta kuin kokousten osanottajilta kurinalaista toimintaa. Erityisesti kokousten moderaattoreihin kohdistuu paljon odotuksia. PCCC laati kahdeksan suositusta, joita hallitus ja keskuskomitea pohtivat tarkemmin seuraavissa kokouksissaan. Varsinaisen kokouksen ulkopuolella yksi puheenaiheista oli Moskovan patriarkaatin ja Ekumeenisen patriarkaatin välille syntynyt kiista Ukrainan kirkon asemasta. Kiista estää ortodoksinen täysipainoisen osallistumisen ekumeeniseen työskentelyyn.

Maailmanlähetyksen ja evankelioinnin komissio kokoontui Helsingissä toukokuussa. Kokouksessa käsiteltiin Arushan maailmanlähetyksen konferenssin antia ja julkistettiin konferenssin aineistojen pohjalta laadittu julkaisu. Lisäksi ohjelmaan kuuluivat valmistelut tulevaan keskuskomitean kokoukseen ja yleiskokoukseen sekä kirkkomme ja sen järjestöjen työn esittely. Kansainvälisten asiain komissio kokoontui helmikuussa vuosittaiseen kokoukseensa Balille paikallisen protestanttisen kirkon kutsumana. Kokouksen pääaiheet olivat Indonesian tilanteeseen tutustuminen, rasismi, ilmastonmuutos ja taloudellinen oikeudenmukaisuus.

KMN:n talous oli tasapainossa, samoin ohjelmien budjetit ja niistä 90 prosenttia oli jäsenkirkkojen rahoittamia. Vuonna 2019 kirkkomme jäsenmaksu Kirkkojen maailmanneuvostolle oli 175 000 euroa. Tämän lisäksi kirkkomme on maksanut vuosittain 50 000 euroa KMN:n yleiskokousrahastoon ja tukenut Faith and Order -komission työtä 27 000 eurolla.

ACT Alliance (ACT) on Kirkkojen maailmanneuvoston piirissä toimivien kirkkojen ja kirkollisten avustusjärjestöjen humanitaarisen työn, kehitysyhteistyön ja vaikuttamistyön kansainvälinen verkosto. ACT:illa on 135 jäsentä ja se toimii yli 120 maassa. Näin ollen se on maailman suurin protestanttisten ja ortodoksisten avustusjärjestöjen verkosto. Suomalaisia jäsenjärjestöjä ovat Kirkon Ulkomaanapu ja Suomen Lähetysseura. Vuonna 2020 tulee kuluneeksi 10 vuotta ACT:n perustamisesta.

ACT työskentelee globaalien oikeudenmukaisuuden puolesta ja köyhyyttä vastaan, tukee katastrofien ja konfliktien uhreja, auttaa ihmisiä sopeutumaan ympäristön muutoksiin ja vaikuttaa hallitukseen sekä muihin päätöksentekijöihin ihmisoikeuksien turvaamiseksi. ACT:n jäsenet toimivat kansallisissa ja alueellisissa foorumeissa. Uusi strategia (2019–2026) korostaa juuri foorumien merkitystä. Eurooppalaiset jäsenet toimivat alueellisissa Eurooppa-foorumissa sekä niissä globaalien etelän kansallisissa foorumeissa, joiden alueella ne työskentelevät. Lisäksi Euroopassa toimii ACT Alliance EU, jonka keskeisenä tavoitteena on vaikuttamistyö EU:n suuntaan. ACT tekee läheistä yhteistyötä myös useiden YK-toimijoiden kanssa.

Vuonna 2019 alkoi ACT:n uuden strategian toimeenpano, mitä varten ACT nimesi ohjausryhmät strategian ohjelma-alueille: katastrofivalmius, sukupuolten välinen oikeudenmukaisuus, rauha ja turvallisuus, ilmasto-oikeudenmukaisuus sekä siirtolaisuus ja pakolaisuus. Vuonna 2019 käynnistyi myös ACT:n uuden jäsenyysmallin toimeenpano, jonka päätavoitteena on jäsenten osallisuuden vahvistaminen.

Global Christian Forum

Global Christian Forum on ekumeeninen verkosto, jonka tehtävänä on ”luoda avoin tila, jossa lukuisten kirkkojen ja kirkkojen välisten organisaatioiden edustajat – jotka tunnustavat kolmiyhteisen Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen täydellisen jumaluuden ja ihmisyyden – voivat kokoontua vahvistamaan keskinäistä kunnioitusta ja etsimään ja ilmaisemaan yhteisiä haasteita”.

Global Christian Forum perustettiin vuonna 1998. Ajatus syntyi ennen Kirkkojen maailmanneuvoston Hararen yleiskokousta. Tavoitteena oli luoda ”foorumi”, joka tavoittaa myös järjestäytyneiden ekumeenisten organisaatioiden ulkopuolella olevat kirkot – erityisesti nopeasti kasvavat helluntailais-karismaattiset kirkot. Forumin perustajajäseniä ovat Kirkkojen maailmanneuvosto, Paavillinen ykseysneuvosto (PCPCU) ja World Evangelical Alliance. Nykyisin sen toiminnassa on mukana myös Pentecostal World Fellowship. Ensimmäinen globaali kokoontuminen järjestettiin Limurussa, Keniassa vuonna 2007, toinen Manaossa, Indonesiassa vuonna 2011 ja kolmas Bogotassa Kolumbiassa vuonna 2018. Verkoston pääsihteerinä toimii

Casely Essamuah. Hän vieraili Suomessa Kirkkopäivillä, jossa hän tapasi kirkkomme johtoa ja piti vaikuttavan esitelmän aiheesta "Miksi kirkot kasvavat?".

Euroopan kirkkojen konferenssi

Euroopan kirkkojen konferenssi (EKK) on vuonna 1959 perustettu Euroopan ortodoksisten, anglikaanisten, luterilaisten ja protestanttisten kirkkojen ekumeeninen yhteistyöelin, jolla on 115 jäsenkirkkoa ja noin 40 kumppanuusorganisaatiota. Tähän ryhmään kuuluvat myös kansalliset ekumeeniset neuvostot. Euroopan kirkkojen konferenssi on yksi seitsemästä alueellisesta kirkkojen konferenssista maailmassa. Järjestön perussäännön mukaan "Euroopan kirkkojen konferenssi on niiden kirkkojen ekumeeninen yhteys Euroopassa, jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Kristuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan ja jotka sen vuoksi pyrkivät yhdessä täyttämään yhteistä kutsumustaan yhden Jumalan, Isän, ja Pojan ja Pyhän Hengen kunniaksi".

Novi Sadin 2018 yleiskokouksen jälkeen EKK alkoi toteuttaa yleiskokouksen teemoihin vieraanvaraisuus, oikeudenmukaisuus ja toivo liittyviä strategisia tavoitteita. Pääsihteeri Heikki Huttusen kausi EKK:n pääsihteerinä päättyi keväällä irtisanomiseen, ja väliaikaisesti pääsihteerin tehtäviä hoiti oman toimensa ohella EKK:n presidentti, ranskalainen pastori Christian Krieger. Hallitus valitsi marraskuussa uuden pääsihteerin, tanskalaisen Jørgen Skov Sørensenin, joka on toiminut aiemmin Tanskan kirkon ja tanskalaisten lähetysjärjestöjen palveluksessa. Teologian opiskelija Tuomo Mäkelä kirkostamme on hallituksen varajäsen. Hän osallistui keväällä hallituksen nuorisodelegaattien kokoukseen Brysselissä.

Hallitus johtaa Euroopan kirkkojen konferenssin työtä yleiskokousten välillä. Se nimesi EKK:n keskeisille teema-alueille kuusi referenssiryhmää, joissa on kirkkojen edustajia. Referenssiryhmät ovat: 1) ekklesiologia ja lähetys, 2) diversiteetti, pluralismi ja demokratiakasvatus, 3) taloudellinen ja ekologinen oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuus, 4) tiede, bioetiikka ja teknologia, 5) ihmisoikeuskasvatus ja vaikuttamistoiminta, 6) yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus. Kirkollamme on edustaja kaikissa ryhmissä. Aiemmin referenssiryhmien työskentely oli vaihtelevaa – osassa tehokasta, osassa jäsentymätöntä. Arvioimme yhdessä edustajiemme kanssa, miten niiden työskentely lähtee käyntiin.

Viron kirkkoa ja aluettamme hallituksessa edustava Anne Burghardt raportoi hallituksen marraskuun kokouksesta ekumeenisten yhteyksien työryhmälle joulukuussa. Hänen mukaansa EKK:n muutto Brysseliin ei ole vähentänyt byrokratiaa. Hallitus on kritisoinut sitä, että kokouksissa ei ole aikaa keskittyä riittävästi sisältökysymyksiin.

Kirkkomme pyrkii tukemaan EKK: vaikuttamistyötä. Tähän liittyen EKK:n kanssa sovittiin, että Kirkkohallituksen EU-lakimies Lena Kumlin toimii puolen vuoden kokeilujakson ajan kaksi viikkoa kuukaudesta Brysselissä EKK:n toimistolla. Osana vaikuttamistyön kehittämistä EKK on myös kehittänyt yhteydenpitoa ja yhteistyötä roomalaiskatolisen kirkon eurooppalaisen vaikuttajaelimen COMECE:n kanssa. Euroopan kirkkojen konferenssi reagoi niihin muutoksiin, joita Euroopan yhteiskunnallisessa, henkisessä ja poliittisessä elämässä jatkuvasti tapahtuu. Se ottaa kantaa lukuisiin Eurooppaa kohtaaviin muutoksiin ja kriiseihin – myös yhdessä COMECE:n kanssa.

EKK:n ekumeenista ja teologista työskentelyä edistimme tukemalla Suomessa ortodoksisen kirkon leirikeskuksessa Lopella syksyllä järjestettyä ensimmäistä Euroopan kirkkojen ekumeenisten sihteerien kokousta.

Euroopan kirkkojen konferenssin talous on kohtuullisen vakaalla pohjalla, mutta uusia keinoja varainhankintaan esimerkiksi EU:n kautta tarvittaisiin. Pohjoismaiden jäsenkirkkojen kesken on sovittu jäsenmaksujen tasauksesta epäoikeudenmukaiseksi osoittautuneen laskentakaavan oikaisemiseksi. Niinpä Norjan kirkko maksaa nyt enemmän kuin alun perin oli esitetty. Tanskan kirkolla valtiokirkkona jäsenmaksun muuttaminen on vaikeampaa. Kenties uusi tanskalainen pääsihteeri tuo asiaan muutoksen. Vuonna 2019 kirkkomme maksoi jäsenmaksua edellisvuoden tapaan 80 000 euroa. Lisäksi tuemme Kirkko ja siirtolaisuus -komission työtä vuosittain 8 500 eurolla. Kirkkomme tuki myös nuorten osallistumista kesän 2018 yleiskokoukseen.

Luterilainen maailmanliitto

Suurin osa maailman luterilaisista kuuluu Luterilaisen maailmanliiton (LML) jäsenkirkkoihin, joita on 148 ja niissä yhteensä lähes 76 miljoonaa jäsentä. Vuonna 1947 Lundissa perustetun LML:n jäsenkirkot "tunnustavat kolmiyhteisen Jumalan, ovat yksimielisiä Jumalan sanan julistuksesta ja ovat alttarin ja saarnatuolin yhteydessä keskenään. LML tunnustaa yhden, pyhän, katolisen ja apostolisen kirkon ja on sitoutunut palvelemaan kristittyjen ykseyttä kautta maailman". LML:n virallinen nimi korostaa kirkkojen läheistä keskinäistä yhteyttä: Luterilainen maailmanliitto – kirkkojen kommuunio.

LML:n suurimmat jäsenkirkot ovat Etiopian Mekane Yesus -kirkko (8,8 miljoonaa jäsentä), Tansanian evankelis-luterilainen kirkko (7,6 miljoonaa jäsentä) ja Ruotsin kirkko (6,1 miljoonaa jäsentä). Muita suuria jäsenkirkkoja ovat mm. Indonesian Batak-kirkko, Amerikan evankelis-luterilainen kirkko, Tanskan kirkko, Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Norjan kirkko.

Luterilaisen maailmanliiton neuvosto kokoontui kesäkuussa Genevessä – toista kertaa vuoden 2017 yleiskokouksen jälkeen. Alun perin kokouksen piti olla Ugandassa, mutta käytännön syistä (mm. talous) kokous päätettiin pitää Ekumeenisessa keskuksessa Genevessä. Kokouksen teemana oli "Koska me tunnemme Jumalan äänen" (Joh. 10:4). Toiminnan suunnittelun lähtökohtana oli edellisessä neuvoston kokouksessa hyväksytty strategia "With passion for the church and for the world – LWF Strategy 2019–2024".

Käsiteltävänä oli suuri määrä erilaisia dokumentteja LML:n toiminnan eri osa-alueilta. Neuvosto otti vastaan luterilais-roomalaiskatolisen ykseyskomission raportin "Baptism and Growth in Communion". Seuraavan ykseyskomission teemoina on tarkoituksena olla kirkko, eukaristia ja virka. Tähän teemaan suomalainen luterilais-katolinen dialogi on tarjonnut tärkeää aineistoa. Neuvoston kokouksen juhlatin hetki oli Geneven pääkirkossa pidetty sanajumalanpalvelus, jossa juhlistettiin "Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista" 20-vuotisjuhlaa. Neuvoston kokouksen aikana julkaistiin Waking the Giant -hankkeen verkkosivu, joka tarjoaa kirkkojen käyttöön välineitä tarkastella omaa toimintaansa kestävän kehityksen tavoitteiden näkökulmasta. Sen tavoitteena on, että kirkot vahvistavat diakonisia palvelujaan ja lisäävät vaikuttamistyötään erityisesti terveyden, koulutuksen, sukupuolten välisen oikeudenmukaisuuden, epäoikeudenmukaisuuden poistamisen sekä rauhan ja oikeudenmukaisuuden alueilla. Tavoitteena on myös se, että kirkkojen ja ekumeenisten toimijoiden tekemä työ YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistämässä tulee entistä tunnetummaksi.

Rakenteellisesti ja Geneven keskustoimiston toiminnan kannalta keskeisin päätös oli uuden rakenteen hyväksyminen Luterilaisen maailmanliiton keskustoimistolle (Communion Office). Sen yksiköt ovat nyt: 1) pääsihteerin toimisto, 2) teologian, lähetysten ja oikeudenmukaisuuden osasto, 3) Maailmanpalvelun osasto, 4) suunnittelun ja koordinoinnin osasto. On korostettu ydintehtävien yhteenkuuluvaisuutta tuomalla teologia, lähetys ja oikeudenmukaisuus yhteen sekä erottamalla omaksi yksikökseen suunnittelu ja koordinointi sekä alleviivattu pääsihteerin

edustuksellista tehtävää yleisen johtajuuden ohella. Tavoitteena on, että ekumeenisten asiain apulaispääsihteeri voi omistautua kahdenvälisille ekumeenisille dialogeille. Ekumeenisista suhteista vastaavaksi apulaispääsihteeriksi valittiin professori Dirk Lange.

Neuvoston kokouksessa jatkettiin keskustelua LML:n keskustoimiston sijaintipaikasta. Neuvosto päätti, että LML:n keskustoimisto pysyy Genevessä. Lisäksi neuvosto päätti, että pääsihteerin tulee seuraavaan neuvoston kokoukseen mennessä esittää selvitys keskustoimiston taloudellisesta kestävydestä sen pysyessä Genevessä. Siinä tulee arvioida mm. sitä, mitkä toiminnot olisi mahdollista ulkoistaa tai hajasijoittaa esimerkiksi paikkoihin, joissa LML:lla on jo toimintaa (esim. Strasbourg). Genevessä pysymisen puolesta puhui erityisesti se, että Genevessä on keskeisiä ekumeenisia toimijoita sekä kansainvälisiä järjestöjä, joiden kanssa etenkin Maailmanpalvelu on jatkuvasti vuorovaikutuksessa.

Pieni Puolan luterilainen kirkko piti hienon esittelyn filmimateriaaleineen Puolan luterilaisuudesta sekä Krakovasta yleiskokouksen pitopaikkana seuraavassa yleiskokouksessa vuonna 2023. Puolan luterilaisen kirkon yleiskokousisännöys hyväksyttiin mielihyvin. Mukana järjestelyissä ovat myös Slovakian ja Tsekin luterilaiset kirkot.

Vuoden 2020 budjetti oli laadittu uuden organisaation mukaisesti. Budjetin kokonaissumma oli 166 miljoonaa euroa. Budjettiin sisältyy uusia, strategian mukaisia projekteja, joiden toteuttaminen edellyttää varainhankintaa. Lisäksi tavoitteena on sitouttaa yhä suurempi määrä jäsenkirkkoja maksamaan jäsenmaksunsa kokonaisuudessaan. Kirkkomme jäsenmaksu on 250 000 euroa. Lisäksi kirkkomme maksaa yleiskokousrahastoon vuosittain 50 000 euroa. Lisäksi kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahastosta tuettiin LML:n hakemuksen mukaisesti ekumeenisia dialogeja 50 000 eurolla.

Suomen Ekumeeninen Neuvosto

KMN:n jäsenyyisperusta eli baasis on teologis-ekumeenisena lähtökohtana Suomen Ekumeenisen Neuvoston itseymmärrykselle: ”Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN) on kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen yhteistyöelin. Jäseniksi voidaan hyväksyä yhteisöjä, jotka tunnustavat Herran Jeesuksen Jumalaksi ja Vapahtajaksi Raamatun mukaan ja jotka sen vuoksi pyrkivät yhdessä täyttämään yhteistä kutsumustaan yhden Jumalan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen kunniaksi.” Neuvostoon kuuluu tällä hetkellä 11 jäsenkirkkoa ja 5 tarkkailijakirkkoa sekä 27 kumppanuusjärjestöä. Kuluneena vuonna uudeksi kumppanuusjärjestöksi hyväksyttiin Suomen Merimieskirkko.

Neuvoston hallituksen puheenjohtajana toimii arkkipiispa Tapio Luoma ja pääsihteerinä pastori, TT Mari Auvinen (lut.), jonka ensimmäinen kausi päättyy vuoden 2020 lopulla. Suomen Ekumeeninen Neuvosto koordinoi ekumeenisen rukousviikon viettoa sekä suunnittelee, koordinoi ja tuottaa materiaalia ekumeenisen vastuuviikon toteuttamista varten eri kirkoissa ja niiden seurakunnissa. Se myös jakaa tunnustuksen vuoden ekumeenisesta teosta. Neuvoston jaostot järjestävät ekumeenisia tapahtumia ja tuottavat materiaalia yleisesti käytettäväksi.

Kuluneena vuonna SEN:n sai valmiiksi yhteisen julistuksen kasteesta, jossa jäsenyhteisöjen edustajat yhdessä toteavat mm: ”Kirkoilla on yhteinen tavoite ja missio lisätä ymmärrystä kasteesta ja sen merkityksestä. Suomen Ekumeeninen Neuvosto haluaa tuoda julki kirkkojen näkemyksiä kasteesta pyrkien avaamaan keskustelua ajassa, jossa ymmärrys kasteen merkityksestä on yksipuolistunut ja ohentunut. Julkilausumamme kasteesta on samalla kutsu kristityille voittaa hajaannus ja tuoda keskinäinen yhteys näkyvällä tavalla julki.” Toinen keskeinen tapahtuma oli Sofia-foorum konkreettisten ratkaisumallien löytämiseksi ilmastonmuutoksen torjumiseen liittyen. SEN:n ohella foorumia olivat järjestämässä Helsingin yliopiston Ilmakehätutkimus Keskus (INAR), Sitra ja Kulttuurikeskus Sofia.

SEN on alkanut järjestää myös vuosittaisen kirkonjohtajien tapaamisen, jonka satona he julkaisivat elokuussa yhteisen vetoimuksen: Turvapaikanhakijoiden palautuskieltoa ja uskonnonvapautta on kunnioitettava.

Suomen lähetysneuvosto

Merkittävä ekumeeninen elin on myös vuonna 1919 perustettu Suomen lähetysneuvosto (SLN), jossa on 30 jäsenyhteisöä: lähes kaikki suomalaiset luterilaiset, vapaakristilliset ja tunnustustenväliset lähetysjärjestöt ja lähetystyötä tekevät kirkot. Hallituksen puheenjohtajana toimii Patmos Lähetysäätiön muslimityöntekijä Timo Keskitalo. SLN:n tarkoituksena on edistää lähetystyötä tekevien yhteisöjen keskinäistä yhteyttä ja lähetysasiaa Suomessa. Tämän tarkoituksen toteuttamiseksi neuvosto: 1) hoitaa yhteyksiä jäsentensä kesken, 2) järjestää ajankohtaispäiviä ja seminaareja, 3) osallistuu Euroopan lähetysneuvostojen ja -allianssien yhteistyöhön, 4) hoitaa tarvittaessa jäsenjärjestöjensä yhteisiä asioita viranomaisten kanssa sekä 5) kokoaa ja julkaisee Suomen lähetystyötä koskevia tilastoja ja muuta sitä valaisevaa aineistoa. Lähetysneuvoston toiminta tapahtuu seitsemän työryhmän kautta. Työryhmät keskittyvät lähetysteologiaan, lähetystyöntekijöiden henkiseen huoltoon ja työsuhteisiin, kehitysyhteistyöhön, viestintään, nuorten aikuisten toimintaan sekä vuosittain lokakuussa vietettävän kristittyjen yhteisen lähetyspyhän valmisteluihin. Suomen Lähetysneuvosto on jäsenenä Euroopan evankelikaalisten lähetysjärjestön liitossa (EEMA) ja toimii yhteistyössä Euroopan lähetysneuvoston kanssa. Vuonna 2019 Suomen Lähetysneuvosto vietti 100-vuotisjuhlavuottaan. Juhlavuoden päätapahtuma oli Yhteinen missio -lähetyskonferenssi Tampereella. Vuoden lopulla Lähetysneuvosto hyväksyttiin Kirkkojen maailmanneuvoston maailmanlähetysten ja evankelioimisen komission liitännäisjäseneksi.

Porvoon kirkkoyhteisö

Vuonna 1992 valmistui ekumeeninen asiakirja Porvoon yhteinen julkilausuma, joka siihen sisältyvän Porvoon julistuksen allekirjoittamisen myötä loi läheisen yhteyden (kommuunio) Britannian ja Irlannin anglikaanisten kirkkojen sekä Pohjoismaiden ja Baltian luterilaisten kirkkojen välille syksyllä 1996. Neuvotteluissa mukana olleista kirkkoista ainoastaan Latvian evankelis-luterilainen kirkko on jäänyt, ainakin toistaiseksi, tarkkailijajäseneksi. Tanskan kirkko liittyi täysjäseneksi lokakuussa 2010; vuonna 2014 mukaan liittyivät Latvian evankelis-luterilainen ulkomaankirkko ja Britannian luterilainen kirkko.

Jäsenkirkkojen välisen yhteyden sisältö käy ilmi Porvoon julistukseen sisältyvistä sitoumuksista. Julistus menee pidemmälle kuin mikään muu ekumeeninen sopimuksemme, koska siinä sitoudutaan pitämään ”kaikkien kirkkojemme kastettuja jäseniä myös oman kirkkomme jäseninä”.

Kirkkoyhteisössä kehitetään erilaisia toimintamuotoja, joita koordinoi vuosittain kokoontuva Porvoon yhteydenpitoryhmä, jossa kirkkoamme edustaa teologian ja ekumenian johtava asiantuntija Tomi Karttunen. Yhteydenpitoryhmän luterilaisena puheenjohtajana aloitti kuluneena vuonna piispa Matti Repo ja luterilaisena sihteerinä Erik Berggren Ruotsin kirkosta. Ryhmä organisoii konsultaatioita eri teemoista, teologisia konferensseja, arkkipiispojen/johtavien piispojen kokouksen sekä yhteisön toiminnan nelivuotiskauden suuntaviivoista keskustelemaan kirkonjohtajien kokouksen, joka järjestettiin 2019 Portugalin Portossa teemalla ”Kirkot julkisessa tilassa”.

Porton kirkonjohtajien kokouksen pääesitelmän piti Dublinin arkkipiispa ja yhteydenpitoryhmän anglikaaninen puheenjohtaja Michael Jackson. Hänen esitelmänsä otsikko oli: "Sekularismi: hämmäntynyt ystävä vai aktiivinen vihollinen?" Hänen mukaansa sekularismi kasvoi eurooppalaisesta valistuksesta ja antoi äänen kansan poliittiselle tahdolle ja päätöksille. Sekularismi on kuitenkin siirtynyt uuteen tilanteeseen, ja sen tulee ajatella uudelleen rooliaan postsekulaarina aikana yhtä paljon kuin uskonnon. Tarvitaan uutta dialogia, ilman että toisen näkökulman tulisi voittaa toinen.

Käytännön tasolla anglikaanis-luterilainen yhteistyö näkyy Suomessa ehtoollisyhteyden ja jäsenyyden sekä viran vastavuoroisen tunnustamisen pohjalta vaikkapa siinä, että luterilaiset papit ovat voineet osaltaan vastata anglikaanisista jumalanpalveluksista eri puolilla Suomea. Esimerkiksi Tampereella yhteistyö on jo varsin vakiintunutta ja kytkeytyy myös ystävyyshiippakuntasuhteeseen Manchesterin hiippakuntaan. Espoon ja Edinburghin hiippakunnat ovat myös kehittäneet ystävyyshiippakuntatoimintaa. Kuluneena vuonna myös Helsingin hiippakunta ja St. Asaphin hiippakunta Walesista solmivat ystävyyshiippakuntasopimuksen. Porvoon hiippakunnalla ja Irlannin kirkon Corkin hiippakunnalla on myös säännöllisiä kontakteja. Anglikaaniseurakuntien kanssa on myös jonkin verran ystävyysseurakuntatoimintaa. Käytännön yhteistyötä Suomessa arvioi kahdesti vuodessa kokoontuva anglikaaniyhteyksien työryhmä.

Barentsin kirkkojen neuvosto

Pohjoiskalotin hiippakunnilla on omat niitä yhdistävät erityispiirteensä. Pohjoinen ekumeeninen yhteys kattaa luontevasti koko Pohjoiskalotin alueen, jonne vuonna 1996 perustettiin Barentsin kirkkojen neuvosto. Neuvoston tehtävänä on edistää kirkkojen välistä yhteyttä, ymmärrystä ja käytännöllisiä yhteyksiä Barentsin alueen kirkkojen välillä sekä tarjota keskustelufoorumi alueen kirkoille erilaissa kirkollisissa asioissa.

Barentsin kirkkojen neuvostoon kuuluvat Oulun evankelis-luterilaisen hiippakunnan lisäksi Oulun ortodoksinen hiippakunta, Luulajan evankelis-luterilainen hiippakunta (Ruotsi), Nord-Hålogalandin ja Sör-Hålogalandin evankelis-luterilaiset hiippakunnat (Norja) sekä Arkangelin, Murmanskin ja Petroskoin ortodoksiset hiippakunnat (Venäjä). Murmanskin alueen ja Karjalan tasavallan luterilaisia edustaa Inkerin kirkko. Neuvoston virallisia kieliä ovat ruotsi ja venäjä. Suomalaisena luterilaisena edustajana neuvoston hallituksessa on sen puheenjohtaja, kirkkoherra TT Niilo Pesonen.

Neuvoston vuosikokous pidettiin syyskuussa Narvikissa, Norjassa. Osanottajia oli vajaat 30, mikä on tavanomaista vähäisempi määrä. Osallistujiin lukeutuivat piispat kaikista pohjoismaisista hiippakunnista kun taas Venäjän ortodoksisesta kirkosta ja Inkerin kirkosta ei ollut piispallista edustusta. Inkerin kirkosta ei ollut tällä kertaa edustajaa lainkaan, Venäjän ortodoksisesta kirkosta kokoukseen osallistuivat jo pitkään neuvoston toiminnassa mukana olleet pappisedustajat Murmanskin ja Petroskoin hiippakunnista.

Vuosikokouksen seminaariosiossa rauhan teemaan johdatteli Norjan kirkon kansainvälisen työn johtaja Berit Hagen Agøy otsikolla "Ekumeeninen rauhantyö: erilaisia näkökulmia rauhaan". Esitys perustui "oikeudenmukaisen rauhan" käsitteeseen KMN:n viimeisempien julkaisujen (erit. Together towards Life) ja Busanin yleiskokouksen (God of life, lead us to justice and peace) tarjoamin suuntaviivoin. Johdantopuheenvuoron jälkeen kirkkojen edustajat esittivät lyhyen kommenttipuheenvuoron oman kirkkonsa näkökulmasta ja viimeiseksi käytiin yleiskeskustelu, jossa oltiin yksimielisiä siitä, että rauhan rakentaminen – perustalta, joka on Jumalan oma sovitustyö, hänen julistaessaan rauhan itsensä ja ihmisten välille – kuuluu erottamattomalla

tavalla Jeesuksen opetuslapseuteen ja kirkon/kirkkojen missioon. Se koskettaa suhteita Jumalan ja ihmisten välillä, kristittyjen ja kirkkojen kesken sekä kaikkien ihmisten ja ihmisryhmien välillä, kansojen ja kansakuntien välillä sekä ihmisten ja koko luomakunnan välillä.

Vuosikokousteemojen yhteydessä pohdittiin, millä tasoilla neuvosto kykenee parhaiten edistämään yhteistyötä, jolla tavoitellaan mahdollisimman suurta käytännöllisyyttä keskinäisessä vuorovaikutuksessa.

Barentsin kirkkojen neuvosto on tätä nykyä ajassamme poikkeuksellinen ekumeeninen yhteistyöelin, jossa Venäjän ortodoksinen kirkko on kolmen hiippakuntansa kautta yhteydessä kaikkiin Pohjoiskalotin alueen luterilaisiin kirkkoihin ja muodostaa erityisen ryhmän nimenomaan näiden kanssa – samaan aikaan kun Venäjän ortodoksinen kirkko on katkaissut viralliset suhteensa Ruotsin ja Norjan luterilaisten kirkkojen kanssa. Nykytilanteessa – Moskovan patriarkaatin katkaistua ehtoollisyhteyden Konstantinopolin patriarkaatin kanssa – ei ole itsestään selvää myöskään se, että Venäjän ortodoksisien kirkon hiippakuntien edustajia toimii organisaatiossa, jossa Konstantinopolin patriarkaattiin kuuluva Suomen ortodoksinen kirkko on edustajineen mukana.

Kirkkomme tukiaavustus Barentsin kirkkojen neuvostolle on 20 000 euroa.

Suhteet roomalaiskatoliseen kirkkoon

Pyhän Henrikin muistopäivän ekumeeninen pyhiinvaellus Roomaan toteutettiin Kristittyjen ykseyden rukousviikon aikana tammikuussa. Kirkkomme piispoista vierailuvuorossa oli Kuopion piispa Jari Jolkkonen. Ekumeeniselle pyhiinvaellukselle osallistuivat myös yleisvikaari Raimo Goyarrola ja arkkipiispa Leo. Vierailulla he tapasivat perinteiseen tapaan paavi Franciscuksen yksityisvastaanotolla. Osana pyhiinvaellusta järjestettiin luterilais-katolisesta dialogiraportista ”Communion in Growth. Declaration on the Church, Eucharist, and Ministry” asiantuntijaseminaari yhteistyössä Centro pro Unionen, Pyhän ristin yliopiston ja Paavillisen kristittyjen ykseyden edistämisen neuvoston kanssa.

Dialogiraporttia käsiteltiin myös Suomessa järjestetyssä seminaarissa tammikuussa. Raportin saksankielinen versio ”Wachsende Gemeinschaft. Erklärung über Kirche, Eucharistie und Amt” julkistettiin helmikuussa 2019. Samoin raporttia pidettiin esillä Pohjoismaiden luterilaisten piispojen kokouksessa elokuussa. Tavoitteensa mukaisesti se on resurssimateriaali Luterilaisen maailmanliiton ja Paavillisen kristittyjen ykseyden edistämisen neuvoston käsiteltäessä kansainvälisen roomalaiskatolis-luterilaisen ykseyskomission seuraavan kierroksen teemaa, joka pureutuu juuri kirkkoon, eukaristiaan ja virkaan sekä mahdollisen yhteisen julistuksen valmisteluun. Piispa Simo Peura on ollut mukana tähän liittyvässä valmisteluryhmässä. Kardinaali Kurt Koch mainitsi lokakuussa Augsburgissa pitämässään esitelmässä raportin toimivan yhdessä amerikkalaisen ”Declaration on the Way” -raportin kanssa hyödyllisenä esityönä Yhteisen julistuksen vanhurskauttamisopista jatkoksi aiotulle Yhteiselle julistukselle kirkosta, eukaristiasta ja virasta. Se voisi valmistaa tietä Augsburgin tunnustuksen 500-vuotisjuhlavuodelle 2030 tunnustuksen tarkoituserien mukaisena sovinnon ja kristittyjen yhteyden juhlanä.

Kuluneena vuonna roomalaiskatolis-luterilaisen ykseyskomission työkausi päättyi. Samoin päätti työnsä sen luterilaisena puheenjohtajana piispa emeritus Eero Huovinen. Komission raportti ”Baptism and Growth in Communion” annettiin LML:n neuvostolle. Sen suomennos julkistetaan, kunhan englanninkielinen alkuteksti on julkistettu. Sen julkistamista on viivästyttänyt se, että LML:n ekumeenisten asiain apulaispäsihteri Dirk Lange tuli valituksi tehtäväänsä vasta vuoden lopulla.

Syyskuussa järjestettiin yhteistyössä Rooman Pyhän ristin yliopiston, Studium Catholicumin ja suomalaisten teologisten osastojen kanssa Helsingissä seminaari suomalaisen Luther-tutkimuksen ekumeenisesta merkityksestä. Lokakuussa järjestettiin yhteistyössä SEN:n ja Studium Catholicumin kanssa "Yhteinen julistus vanhurskauttamisopista 20 vuotta" -seminaari. LML on yhdessä muiden YJV:n allekirjoittaneiden kirkkoyhteisöjen kanssa valmistellut yhteisen työskentelyn jatkamista YJV:n viitoittamalla tiellä myös maailmankommuunoiden tasolla. Huomionarvoista on, että YJV ei ole enää vain eurooppalainen julistus vaan aidosti kansainvälinen ja globaalinen kristikunnan kirkkoja kokoava. Keskusteluissa on esitetty myös baptistien liittymistä allekirjoittajien joukkoon.

Suhteet ortodoksiin kirkkoihin

Arkkipiispa Tapio Luoma seurueineen tapasi patriarkka Kirillin Moskovassa. Tapaamisessa sovittiin, että oppikeskustelumme 50-vuotisjuhladialogi järjestetään vuonna 2020 ja että patriarkka Kirill ottaa vastaan kutsun vierailuun Suomessa kirkkomme, Suomen ortodoksisen kirkon ja Helsingin katolisen hiippakunnan kutsusta. Kirkkojemme välinen yhteistyöryhmä käsitteli oppikeskustelujen valmistelua toukokuussa Pietarissa. Venäjän ortodoksisen kirkon ryhmää johtaa Pietarin hengellisen akatemian rehtori piispa Siluan ja Suomen luterilaisen kirkon ryhmää piispa Seppo Häkkinen.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispat ovat vierailleet yhdessä Istanbulissa vuosina 1998, 2004 ja 2011 tapaamassa ekumeenisista patriarkkaa. Vuonna 2019 perinne jatkui arkkipiispa Tapio Luoman ja arkkipiispa Leon yhteisellä pyhiinvaellusmatkalla Ekumeeniseen patriarkaattiin. Kyseessä oli arkkipiispa Luoman ensimmäinen virkamatka Konstantinopoliin. Tapaamisessa patriarkka Bartolomeoksen kanssa nousivat esiin ekumeenisen liikkeen myönteiset kehityskulut, luterilaisten ja ortodoksien läheiset suhteet Suomessa ja kansainvälisesti sekä kristittyjen vastuu ilmastonmuutoksen torjumisessa. Patriarkka totesi, ettei hän jaa aika ajoin kuultuja arvioita, että eläisimme kansainvälisen ekumenian takatalvea. Ekumenialla on ollut aina erilaisia haasteita, ja tällä hetkellä suhteet esimerkiksi katolisen kirkon ja ortodoksisten kirkkojen tai ortodoksien ja luterilaisten välillä ovat läheisiä. Patriarkka korosti, että Suomessa ortodoksinen kirkko tarvitsee pienenä vähemmistökirkkona luterilaisen kirkon suojaa ja tukea.

Syyskuussa vietettiin Pietarissa kirkkojemme välisen teologisen dialogin käynnistämässä aktiivisen metropoliitta Nikodimin kuoleman 41-vuotismuistoa. Yhteyksiä Venäjän ortodoksisen kirkon edustajiin oli myös Barentsin kirkkojen neuvoston kokousten yhteydessä sekä lähialueyhteistyön kautta Pietarin hiippakunnan ja teologisen akatemian kanssa.

Maaliskuussa järjestettiin kirkkomme ja Suomen ortodoksisen kirkon 14. oppikeskustelut Kajaanissa metropoliitta Elia ja piispa Seppo Häkkinen johdolla. Teemana oli "Kirkon näkyvän ykseyden perusehdot". Hyväksyttiin ehdotus suunnitelmasta käsitellä dialogissa opillisia teemoja aiempaa suunnitellummin, niin että voisimme keskustelujen pohjalta julkaista myös yhteisen tekstin, jonka voisi antaa arvioitavaksi ekumeeniselle patriarkaatile osana Kreetan synodin 2016 antamaa suositusta koordinoitua kansainvälisesti käytyjä oppikeskusteluita. Ortodoksien kanssa tehtävää ekumeenisista yhteistyötä edisti myös piispainkokouksen toukokuussa antama suositus käyttää ekumeenisissa yhteyksissä ortodoksien kanssa Nikean uskontunnustusta ilman filioque -lisäystä (ja Pojasta).

Suhteet protestanttisiin vähemmistökirkkoihin Suomessa

Elokuussa järjestettiin vuosittainen kolmikantatapaaminen Kirkkohallituksen, Suomen vapaakristillisen neuvoston ja Frikyrklig samverkanin edustajien kesken arkkipiispan talossa. Keskusteluteemana olivat 1) SEN:n turvapaikkajulkaisu, 2) vähemmistökirkojen rooli enemmistökirjon rinnalla, 3) vieraanvaraisuuden mahdollisuudet ja 4) ekumeeniset kuulumiset.

Neuvottelukunnassa Vapaakirkon kanssa luterilaisena puheenjohtajana toimi kevään kokouksessa piispa Kaisamari Hintikka ja syksyn kokouksesta lähtien piispa Bo-Göran Åstrand. Esillä ovat olleet ajankohtaiset asiat sekä huoli esimerkiksi uskonnonvapauden toteutumisesta. Neuvottelukunnassa helluntaiherätyksen kanssa puheenjohtajana toimi piispa Teemu Laajasalo sekä molemmissa neuvottelukunnissa sihteerinä johtava asiantuntija Tomi Karttunen. Helluntailaisten kanssa on käynnistetty työskentely kysymyksestä, mitä on hyvä evankeliointi tänään.

Kirkkomme edustaja Porvoon kirkkoyhteisön yhteydenpitoryhmässä Tomi Karttunen tapaa Anglikaaninen kirkko Suomessa kirkkoherran Tuomas Mäkipään ja anglikaani-yhteyksissä/englanninkielisessä seurakuntatyössä aktiivisia henkilöitä kahdesti vuodessa tarkoituksena seurata Porvoon sopimuksen käytännön toimeenpanoa Suomen kontekstissa käytännön seurakuntaelämässä. Ryhmä pyrkii osaltaan edistämään Porvoon julistuksen 25-vuotisjuhlan näkyvyyttä Suomessa 2021. Myös metodistien kanssa on sovittu vuositapaamisista. Niissä ovat olleet luterilaiselta puolelta mukana piispa Matti Repo, kirkkoneuvos Kimmo Kääriäinen ja johtava asiantuntija Tomi Karttunen. Metodistien ryhmää johtaa piispa Christian Alsted. Kokoontumisessa sovittiin, että 14.12.2020 vietetään ekumeenisen sopimuksemme 10-vuotisjuhlaa seminaarin ja messun merkeissä. Teologisena teemana käsiteltiin konfirmaatiota. On myös esitetty ajatus toisen kirkon edustajan kutumisesta kirkolliskokoukseen ja vastaavasti metodistikirkon vuosikonferensseihin esittämään toisen kirkon tervehdys.